

کوتاه از جامعه

ایجاد ایمنی جمعی با

واکسیناسیون ۵۶میلیون ایرانی

کیانوش جهانپور، رئیس مرکزروابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: ایران برای رسیدن به ایمنی جمعی باید حدود ۵۶ میلیون نفر را واکسینه کند. وی افزود: هر سال درگیری با ویروس برای جهان، خسارتی معادل ۳/۴ تریلیون دلار خواهد داشت و یکی از اصلی‌ترین علل تأکید بر برتری واکسن نسبت به سایر راهکارها این است که واکسیناسیون اگر با رویکرد اقدام و مسئولیت مشترک عملیاتی شود، می‌توان با یک‌پنجم خسارات ماهانه کرونا، جلوی این بحران را گرفت.

وی ادامه داد: وقتی از واکسن سخن می‌گوییم صحبت از جلوگیری از خسارت‌های سنگین با هزینه کم، سهولت بالا و فراگیری است. البته اکنون رقابت‌های موجود در زمینه تولید و توزیع واکسن، باعث بروز آرتایید واکسن شده‌است. / جام‌جم دپلی

روزهای سخت در انتظار

بیمارستان‌ها

علیرضا زالی، رئیس دانشگاه علوم‌پزشکی شهیدبهشتی گفت: به نظر می‌رسد استان تهران و خصوصاً مراکزبهداشتی و درمانی دانشگاه علوم‌پزشکی شهیدبهشتی به عنوان بالاترین خدمت‌دهنده به بیماران‌کرونایی در سطح کشور، پس از پایان تعطیلات‌نوروزی روزهای سختی را تجربه‌کنند. وی افزود: با توجه به شرایط متفاوت تهران هیچ تضمینی برای پایداری شرایط کرونایی در پایتخت وجود ندارد و هر لحظه ممکن است وضعیت شیوع اپیدمی تغییر کند. / مهر

سیر نزولی رعایت پروتکل‌ها

سیما سادات لاری، سخنگوی وزارت بهداشت با اشاره به این‌که در روزهای پایانی سال با کاهش میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی مواجه هستیم، گفت: میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی در کشور به ۶۰/۴۲درصد رسیده‌که کمترین مقدار در چهار ماه گذشته است. وی ادامه داد: همان‌طور که بارها گفته شد، میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی با روند رشد بیماری رابطه عکس دارد. لاری ادامه داد: در حال حاضر بر اساس بررسی‌های انجام شده و تطابق نمودارها کاملاً این روند مشهود است. با توجه به کاهش رعایت پروتکل‌های بهداشتی در هفته‌های اخیر، روند افزایشی ابتلا به ویروس کرونا در کشور مشاهد می‌شود. / ایسنا

کاهش ۶۴میلیون مترمکعبی ذخیره آب سدهای تهران

شهربانو امانی، عضو شورای شهر تهران، از کاهش ۶۴ میلیون متر مکعبی ذخیره آب سدهای پنجگانه تهران خبر داد و گفت: حجم ریزش‌های جوی در سال آبی جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۴درصد کاهش داشته‌است. وی افزود: برخلاف بارش‌های دو سال اخیر به نظر می‌رسد امسال با یکی از کم‌سابقه‌ترین خشکسالی‌ها مواجه هستیم. / ایسنا

فعالیت سایت‌های «همسریابی» غیرقانونی است

نوشین نبئی، معاون دفتر برنامه‌ریزی و توسعه اجتماعی جوانان وزارت ورزش و جوانان گفت: صحت سوابق و اطلاعات ارائه شده در سایت‌ها و کانال‌های همسریابی مشخص نیست. این سایت‌ها شخصی بوده و وابسته به موسسات هستند که مجوز قانونی برای فعالیت‌هایشان ندارند و کارشان غیرقانونی است. وی ادامه داد: هیچ نهادی متولی صدور مجوز برای این سایت‌ها نیست و این سایت‌ها کاملاً به صورت غیرقانونی کار می‌کنند؛ چون نظارتی بر عملکرد آنها صورت نمی‌گیرد، همین امر موجب اخاذی این سایت‌ها از مردم شده‌است. / فارس

نگرانی وزیر بهداشت از دید و بازدیدهای عید

سعید نمکی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: من و همکارانم همواره این دلهره و نگرانی را داریم که تجمع‌ها برگزار نشود و دید و بازدیدهای نوروزی بدون رعایت پروتکل‌ها ادامه پیدا کنند و باعث جابه‌جایی ویروس بسیار چموش جهش یافته کرونا شود. وی درباره شرایط کشور با توجه به نزدیک‌شدن به سال نو

فراگیری کرونا به مشکلات اقتصادی دامن زد و سبب شد بسیاری از زنان سرپرست خانوار به مشاغل کاذبی مانند دستفروشی روی آورند

شیوع کرونا، زندگی را برای حدود ۴ میلیون زن سرپرست خانوار سخت‌تر کرده است

رنج سرپرست‌بودن

۱. گزارش مختص زنان سرپرست خانوار است، مخصوص زنی می‌انسانل که کیسه پلاستیکی پُر از دستگیره و دم‌کنی و پیش‌بند آشپزخانه را کف واگن مترو تهران می‌کشد و نفس‌زنان می‌گوید «بخرید که نان‌آور ندارم» مخصوص زنی دستفروش است در خیابان انقلاب که نوزاد شیرخوارش را سفت در بغل می‌گیرد و عروسک‌های دست‌ساخت خودش را می‌فروشد با حجب مخصوص زنی است با پایهای لنگ که در خیابان پیروزی، سبزی‌های پاک کرده‌اش را گوشه‌پیاذ روپهن می‌کند و آرام‌آرام یا نخ‌های یوموش، اسکاچ نرم می‌بافد. مخصوص پانویی سالخورده با لباس‌های مندرس و چادری بورشده که همه سرمایه‌اش چند بسته چسب زخم است و صورتش از کم‌خوری، لاغر و بی‌خون شده است. مخصوص آن بانوی خجل که پیاز داغ‌های عسلی‌اش را در ظرف‌های یک‌بار مصرف نشان رهگذران می‌دهد تا بلکه بخرند او به دوا و درمان قلب بیمارش برسد.

این گزارش یک یاد‌آوری است درباره زنانی که دست‌های پینه‌بسته و تن‌هایی خسته دارند، زنانی که خواسته و ناخواسته سرپرست خود و خانواده‌شان شده‌اند و بار سنگین زندگی را هر‌طور شده به‌کول گرفته‌اند و صورت را با سیلی سرخ نگه‌داشته‌اند؛ یک روز در زمین‌های زراعی به‌عنوان کارگر، یک روز به‌عنوان دستفروش با واکری که در راه رفتن کمک‌شان می‌کند و یک‌بار به‌عنوان خدمتکاری که در خانه‌های این و آن کار می‌کنند و عرق می‌ریزند تا نانی سر سفره خانواده بگذارند.

یک جمعیت ۴ میلیون نفری

استناد آماری که مهدی عیسی‌زاده، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس ارائه داده این جمعیت که طبق سرشماری سال ۷۵، کمتر از یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر بوده در سرشماری سال ۸۵ به یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر رسیده و در سال ۹۰ حدود دو میلیون و ۵۰۰ هزار نفر نزدیک شده و با افزایش حدود ۵۰۰ هزار نفری به سه میلیون و ۶۰ هزار نفر در سال ۹۵ رسیده است. با این‌که سال۱۴۰۰ موعد سرشماری بعدی جمعیتی است ولی هنوز سرشماری انجام نشده و آمارهایی که از زبان نمایندگان مجلس بیان می‌شود (و توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری تأیید می‌شود) از جهش یک میلیون نفری جمعیت زنان سرپرست خانوار حکایت می‌کند که در عرض کمتر از پنج سال اتفاق افتاده است.

چرا سرپرست می‌شوند

۳/۳ نفر و در مناطق روستایی ۳/۴ نفر بوده است. از بیش از ۲۴ میلیون خانواری که چهار سال پیش در کشور شناسایی و ثبت شدند سه میلیون خانوار توسط زنان سرپرستی می‌شدند که اگر در بُعد خانوار ضرب شوند به این معنی است که در سال ۹۵ دست‌کم زنان نان‌آور محض ۱۲ میلیون نفر از جمعیت ۷۹ میلیون نفری ایران در آن سال بوده‌اند. با توجه به این‌که بخش قابل‌ملاحظه‌ای از زنان سرپرست خانوار و خودسرپرست، بی‌سواد، کم‌سواد یا فاقد مهارت هستند به‌راحتی می‌توان شرایط سخت سرپرستی آنها را مجسم کرد؛ یک سرپرستی توأم با دوندگی‌های همیشگی، زحمت‌های بی‌پایان جسمی و خستگی‌های عمیق روحی.

کرونا با زنان سرپرست چه کرد

موضوع آنها را بیشتر از مردان در معرض خطر ابتلا به کرونا قرار می‌دهد. این در حالی است که به گفته این دانشپژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، زنان به دلیل نقش‌ها و مسؤولیت‌های متعدد و متنوع در خانواده بیشتر دغدغه ابتلا به بیماری را دارند در حالی که آمارها نشان می‌دهد در ایران ۶۲درصد بیماران کرونایی که شغل خود را از دست داده‌اند زن هستند. زنان بهبودیافته از کرونا که پس از بهبود از بیماری گرفتار بیکاری می‌شوند اما کسانی هستند که براساس آخرین اطلاعات موسسه ملی آمار و اطلاعات ایتالیا، زنان بین ۲۵ تا ۴۴ سال حدود ۷۰درصد از امور مراقبت را در خانواده‌ها انجام می‌دهند؛ در واقع زنان دغدغه حمایت از خانواده را دارند ولی جامعه انگیزه‌ای برای حمایت از آنان ندارد. به گفته شاوردی، این مصائب در حالی رخ می‌دهد که پژوهش‌ها نشان داده زنان سه‌برابر بیشتر از مردان از پیامدهای روانی گسترش کووید-۱۹ رنج می‌برند و گرفتار اضطراب، کاهش اشتها و ناتوانی در خواب می‌شوند. زنانی این‌چنین آسیب‌پذیر اما طبق توضیحات این عضو هیات‌مدیره انجمن ایرانی مطالعات زنان در تیررس تعدیل نیرو قرار دارند، به‌طوری‌که جمعیت زنان شاغل ۱۵سال به بالا از چهارمیلیون و ۷۴۴ هزار و ۴۳۶ نفر در بهار سال ۹۸ به سه‌میلیون و ۷۸۹ هزار ۶۶۳ نفر در بهار ۹۹ رسیده است.

افزود: با وجود هجوم ویروس انگلیسی که توانست کشورهای اروپایی را با همه امکانات اقتصادی و زیرساختی که داشت به زانو در بیاورد، خوشبختانه بعد از یک ماه از ورود این ویروس به کشورمان و با شرایط سخت و سنگین که مادر استان خوزستان پیدا کردیم توانستیم آن را کنترل کنیم. وی با تأکید بر این‌که می‌توانم به جرات بگویم

شهرهای قرمزی که در استان خوزستان ما تحت هجوم قرار داده‌بود به نارنجی و زرد تبدیل شده‌است، یادآور شد؛ با همت همه دست‌اندرکاران و از جان‌گذشتگی اینارگران ما در نظام سلامت که شب و روز نشناختند در کنار بسیج، هلال احمر و بقیه سازمان‌های مردم‌نهاد، مردم را در سراسر کشور پایش می‌کنیم. / ایرنا

زن سرپرست خانواده را دریابید

جعفر بای، آسیب‌شناس اجتماعی

آمارها نگران‌کننده است، زمانی که می‌فهمیم حدود ۶۲ درصد از بیماران کرونایی که به خاطر ابتلا به بیماری کرونا شغل خود را از دست دادند، زن هستند. ازسوی دیگر آمارها از افزایش زنان سرپرست خانوار در سال‌های اخیر می‌گوید. این آمار می‌تواند نگران‌کننده باشد زمانی که بدانیم یکی از

دلایل افزایش زنان سرپرست خانوار در کشور، افزایش آمار طلاق و تمایل زنان در حفظ حضانت فرزندان است. این در حالی است که این روزها شاهد حذف اجباری بخش زیادی از کارمندان زن از گردونه شاغلان هستیم، کسانی که نان خانواده را به دست می‌آورند و سرپرست خانواده هستند.

یکی از دلایل این اتفاق این است که هر سال تعداد زیادی از افراد جویای کار به گردونه کار تزریق می‌شوند، در حالی که برنامه‌ریزی برای حفظ یا ایجاد شغل جدید در کشور وجود ندارد. درواقع باید دقیق‌تر به این موضوع نگاه کرد و گفت که سیاست اشتغال‌زایی در کشور وجود ندارد. به خاطر همین است که شغلی که روزی به وجود آمده، به راحتی از بین می‌رود. رکود اقتصادی، تورم و مشکلات در تولید باعث شده که دومینوی حذف جایگاه شغلی ایجاد شود. حقیقت این است که دو عامل بزرگ باعث حذف زنان سرپرست خانوار از مشاغل می‌شود، یکی از آنها کرونا و دیگری هم تحریم اقتصادی است؛ جنگ تمام‌عیاری که زنان را نشانہ رفته است. برای این‌که مشکل زنان حل شود، لازم است دولت از زنان و به خصوص زنان سرپرست خانوار حمایت کند. زنان یک «وزیر خانواده» در بدنه دولت ندارند تا از آنها حمایت کند. شکله اصلی نظام خانواده، زن‌اند و آنها هستند که یک خانواده را خانواده می‌کنند، حال آن‌ که نظام خانواده یک وزیر ندارد تا از حقوق اصلی زنان حمایت کند.

زن سرپرست خانواده‌ای که به خاطر کرونا یا مشکلات اقتصادی بیکار می‌شود، به شدت در معرض آسیب است. او می‌تواند به راحتی به شغل‌هایی تن دهد که در شان زنانگی او نیست. می‌تواند به خاطر فقر زباله‌گرد شود یا مواد مخدر بفروشد یا در باند قاچاق وارد شود. حال سوال این است که زن سرپرست خانواده‌ای که آسیب‌پذیر است، چطور می‌تواند فرزندان خود را تربیت کند؟ پس دولت باید او را حمایت کند.

زنانی که تحت حمایت قرار گرفته‌اند

از زنان سرپرست خانوار، تعاریف مختلفی وجود دارد و این زنان به‌واسطه علتی که سرپرست شده‌اند به دسته‌های مختلف تقسیم می‌شوند. مثلاً جامعه شناسان به کسی که در مقایسه با سایر اعضای خانواده، قدرت عملی و اقتصادی بیشتری داشته باشد، سرپرست خانوار می‌گویند چه این شخص زن باشد و چه مرد. در تعریف سازمان بهزیستی نیز زنان سرپرست خانوار کسانی هستند که تأمین معاش خود و اعضای خانواده را به‌عهده دارند. پس عاملی که از زنان، سرپرستانی برای خود و خانواده می‌سازد چیزی جز مسائل مالی نیست.

از سوی دیگر زنان سرپرست خانوار براساس وضعیت‌شان به چند دسته تقسیم می‌شوند مثلاً زنانی که خانوارهایی را سرپرستی می‌کنند که مرد به‌طور دائم در آنها حضور ندارد، مثل وقتی‌که پای مرگ با طلاق پیش می‌آید و دسته دوم خانوارهایی که مرد در آن به‌طور موقت غایب می‌شود مثل زمانی که مردهای سرپرست خانوارمهاجرت می‌کنند، متواری یا مقفود می‌شوند یا به زندان می‌افتند و درنتیجه زنان جای آنها را در گرداندن چرخ خانواده می‌گیرند. البته بااین‌که تعاریف و تقسیم‌بندی‌های مختلفی در این حوزه ارائه می‌شود اما درباره یک چیز میان همه صاحب‌نظران اتفاق‌نظر وجود دارد که عبارت است از لزوم حمایت از زنان سرپرست خانوار به شکل‌های مختلف و در گستره‌ای وسیع.

طبق آماری که حبیب... مسعودی فرید، معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی کشور در اختیار جام‌جم می‌گذارد هم‌اکنون ۲۴۵هزار زن سرپرست خانوار تحت پوشش حمایت‌های بهزیستی هستند. همچنین براساس آماری که حسین خدروییسی، معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد به جام‌جم ارائه می‌کند درحال حاضر بیش از یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار زن سرپرست خانوار، بی‌سرپرست و بدسرپرست تحت پوشش حمایت‌های کمیته امداد قرار دارند و هیچ زنی نیز در صف انتظار دریافت حمایت‌های امداد نیست. به گفته خدروییسی، حمایت‌هایی که این گروه از زنان در کمیته امداد از آن برخوردار می‌شوند اغلب از جنس حمایت‌های مسکن به‌صورت پرداخت ودیعه و اجاره، به‌طور موردی ساخت مسکن و درنهایت پرداخت تسهیلات اشتغال و ارائه آموزش‌های حمایتی به آنهاست.

بااین‌حال آنچه از مشاهدات اجتماعی به دست می‌آید و آنچه از گفته‌های مهدی عیسی زاده، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس برداشت می‌شود، این است که گرچه حدود ۲/۵ میلیون زن سرپرست خانوار درکشور تحت پوشش حمایت‌های کمیته

امداد و بهزیستی قرار دارند، ولی به همین میزان، خارج از چرخه حمایتی هستند که به گفته عیسی زاده، چون حمایت‌ها به‌اندازه و فراگیر نیست، جمعیت زنان سرپرست خانوار اکنون به چهار میلیون نفر افزایش یافته است.

تبعات سنگین سرپرست شدن

سال ۹۴ پژوهشی در کشورمان انجام شد که روایتی بود از زیان تعدادی از زنان سرپرست خانوار تهرانی درباره موانعی که مانع شادی و خوشحالی آنها می‌شود. یافته‌های این تحقیق نشان داد که موانع شادمانی به شیوه‌های مختلف در زندگی اجتماعی این گروه از زنان تأثیر می‌گذارد و در نهایت نیز منجر به طردی خودخواسته و تحمیلی در زندگی آنها می‌شود.

به عبارت دیگر نتایج این پژوهش و تحقیقات مشابه نشان می‌دهد شرایط نامناسب گذشته و حال و پیش‌بینی آشفته از آینده‌ای مبهم، بستری را برای کاهش احساس شادمانی در زنان سرپرست خانوار ایجاد کرده و آنها را گرفتار فشارهای روانی می‌کند که به‌صورت احساس ناآبرایی، افسردگی، طرد اجتماعی و مورد بی‌انصافی قرار گرفتن ظاهر می‌شود.

این درحالی است که اولین برداشت از مشکلات زنان سرپرست خانوار توسط کسانی که تماشاجی اوضاع آنان هستند فقر اقتصادی است و پیامدهای روانی سرپرست شدن آنها کمتر به چشم می‌آید. البته مطالعات و تحقیقات مختلف نشان داده که فقر اقتصادی است که در مرحله نخست سبب از بین رفتن رفاه ذهنی و ناراضایی زنان سرپرست خانوار از زندگی‌شان شده و موجب بروز پیامدهای بعدی می‌شود.

پژوهش‌هایی در سال‌های ۹۰، ۹۱ و ۹۲ در کشورمان انجام شده که اثبات می‌کند مشکلات مادی و اجتماعی زنان سرپرست خانوار سبب استرس، اضطراب و افسردگی بیشتر آنها نسبت به دیگر زنان می‌شود؛ مشکلاتی که سلامت جسمی آنان را به‌خطره می‌اندازد و سبب غفلت زنان سرپرست خانوار از خود، بی‌اعتنا شدن به خواسته‌های خویش و در نتیجه افسردگی و ناشادی در آنها می‌شود. ‏